

ASIA Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltaminen

HANKKEESTA VASTAAVA

Farmimuna Oy
Kulmalankuja 30
32500 ORIPÄÄ

HANKKEEN KUVAUS

Hanke

Farmimuna Oy harjoittaa kananmunien tuotantoa Oripäässä. Tilalla on nykyisin ympäristölupa yhteensä 210 000 munivan kanan ja 140 000 kananuorikon kasvattamiselle (ESAVI/15/04.08/2012, 8.6.2017). Hankkeesta vastaava suunnittelee tuotannon kasvattamista yhdellä talouskeskuskokonaisuuden yhteyteen sijoitettavalla 59 000 munivan kanan kanalalla. Laajennuksen jälkeen tilalla olisi yhteensä 269 000 munivaa kanaa sekä 140 000 kananuorikkoa. Uuden 59 000 munituskanalan kaksi kanalarakennusta tulisivat sijoittumaan nykyisen talousrakennuskokonaisuuden yhteyteen jäljempänä esitetyn kartan osoittamalla tavalla (liite 1). Tilalla on lisäksi munapakkaamo ja kananmunien jalostuksen tuotantotilat, lannoitetehtas, Isofarmi Oy:n rehusekoittamo sekä lämpökeskus, jossa poltetaan oljen ja hakkeen seassa kanan raatoja. Nämä oheistoiminnot muodostavat toiminnallisen laitoskokonaisuuden yhdessä kanaloiden kanssa.

Toiminnot sijoittuvat viidelle tilalle Oripään kunnassa seuraavasti. Yhteensä 120 000 kananuorikon kanalat (4 rakennusta) sijaitsevat kiinteistöillä 561-403-1-6 ja 561-406-1-145.

Kiinteistöllä 561-406-1-13 ja osittain myös kiinteistöllä 561-406-1-146 sijaitsevat 47 000 munivan kanan kanala ja 70 000 munivan kanan kanala.

Kiinteistöllä 561-401-1-48 sijaitsee neljä 22 000 ja yksi 5 000 munivan kanan kanala sekä yksi 20 000 kananuorikon kanala.

Kiinteistölle 561-406-1-145 aiotaan sijoittaa laajennushankkeen mukaiset kaksi kanalarakennusta.

Laajennuksen lannantuotanto on taulukkoarvoin laskettuna 2 360 m³ vuodessa. Hankkeesta vastaavan tarkoituksena on jalostaa lanta rakeiseen muotoon omalla, Eviran laitoshyväksynnän saaneella lannoitetuotantolinjalla, joka pienentää lantakeräytymän tilavuuden osalta noin puoleen käsittelemättömään kuivikelantaan nähden ja painon osalta noin 2/5:aan.

Lämmitysenergia saadaan tilan omasta kiinteää kotimaista polttoainetta (pääosin olki ja osaksi hake) käyttävästä lämpökeskuksesta.

Lanta hyödynnetään lannoitevalmistuksessa ja muut eläinperäiset sivutuotteet (raa-dot) toimitetaan ulkopuolisen toimijan kautta esimerkiksi turkiseläinten rehuksi tai vähäiset muninnan tai kasvatuksen aikana kuolleet eläimet poltetaan tilan omassa rinnakkaispolttolaitoksessa.

Ympäristö

Hanke sijoittuu haja-asutusalueelle, jolla ei ole voimassa olevaa asema- eikä yleiskaavaa. Loimaan seudun maakuntakaavassa alue on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Hankealueen läheisyydessä ei ole erityisiä suojelukohteita eikä se ole luokiteltua pohjavesialuetta. Hankealue siihen liittyvine toimintoineen sijaitsee Yläneenjoen valuma-alueella (34.045). Yläneenjoen ekologinen tila on tyydyttävä ja vesiensuojelun tavoitteena on vesien hyvä tila.

Etäisyyttä lähimpiin siipikarjatiloihin on vähintään kolme kilometriä. Naapuruston lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat 150 - 250 metrin etäisyydellä toimintakokonaisuudesta. Lisäksi kilometrin etäisyydellä on useita asuttuja kiinteistöjä, erityisesti pohjoisen suunnassa. Hankkeen mukaiset suunnitellut kaksi kanalarakennusta sijoittuvat toimintakokonaisuuden eteläosaan. Niistä runsaan 500 metrin etäisyydellä lounaassa sijaitsee yksi asuinkiinteistö ja alle kilometrin etäisyydellä kaakossa niin ikään yksi.

Oripään kirkko ja keskustaaajama sijaitsevat noin neljä kilometriä kaakkoon hankealueelta ja Virtaan taajama koilliseen kuusi kilometriä.

Hankkeesta vastaavan oma arvio hankkeen ympäristövaikutuksista

Farmimuna Oy:n toiminta on muutoksineenkin alueelle vakiintunutta elinkeinotoimintaa. Toimintaa harjoitetaan pitkään siipikarjatuotantoon käytetyllä alueella ja toiminta laajennetaan käytettävissä olevien maatilakiinteistöjen rajoissa. Olemassa olevan tuotantorakennuskokonaisuuden muodostaman piirin sisällä tai välittömässä yhteydessä tapahtuva toiminnan kehittäminen ei hankkeesta vastaavan arvion mukaan vaikuta vallitsevilla etäisyyksillä ympäröivään maankäyttöön tai maankäytön suunnitteluun.

Hankkeen ominaisuudet

1.1 Hankkeen koko

Hanke vastaa olemassa olevaan toimintaan suhteutettuna munituskanojen osalta 28 %:n laajennusta. Kaikkiin siipikarjapaikkoihin suhteutettuna laajennus on noin 17 %. Fyysisesti laajennus tarkoittaa kahta noin 1 600 m² tuotantorakennusta huoltotiloineen ja kuivalantaloineen. Laajennuksen osuus ja suhde tuotantokiinteistömäärään nähden on suunnilleen saman suuruinen kuin eläinpaikkamäärään nähden.

Laajennuksen lannantuotanto on taulukkoarvoin laskettuna 2 360 m³ vuodessa. Tarkoituksena on jalostaa lanta rakeiseen muotoon omalla, Eviran laitoshyväksynnän saaneella lannoitetuotantolinjalla, joka pienentää lantakertymän tilavuuden osalta noin puoleen käsittelemättömään kuivikelantaan verrattuna ja painon osalta noin 2/5:aan. Laitoskäsittely parantaa lannan hyötykäyttöedellytyksiä huomattavasti mahdollistaessaan muitakin hyötykäyttökohteita perinteisen peltoviljelykäytön lisäksi. Tämä on tärkeää erityisesti lannan korkean fosforisisällön vuoksi. Nykyisen toiminnan sekä tarjolla olevien loppusijoitusmahdollisuuksien valossa lannan sijoitusta ei kuitenkaan ole arvioitu hankkeessa ongelmalliseksi.

1.2 Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Hankkeen lähivaikutusalueella (< 1 km) ei ole muita siipikarjatiloja. Etäisyydet lähimpiin muihin siipikarjatiloihin ovat vähintään kolme kilometriä. Hankkeella ei siten liisätä siipikarjatuotannon yhteisvaikutuksia lähivaikutusalueella. Hankkeesta vastaavalla ei ole tiedossa muitakaan vireillä olevia hankkeita alueella, joiden yhteisvaikutukset tulisi ottaa huomioon arvioitaessa tuotannolle tyypillisiä ympäristövaikutuksia.

1.3 Luonnonvarojen käyttö

Hankkeessa ei kuluteta merkittävästi luonnonvaroja. Ainoat käytettävät luonnonvarat ovat rakennusmateriaalien lisäksi rehuraaka-aineita. Lämmitysenergia saadaan tilan omasta kiinteää kotimaista polttoainetta (pääosin olki ja osaksi hake) käyttävästä lämpökeskuksesta.

1.4 Jätteiden muodostuminen

Hanke ei lisää merkittävästi jätteiden muodostumista. Lanta hyödynnetään lannoitevalmistuksessa ja muut eläinperäiset sivutuotteet (raadot) toimitetaan ulkopuolisen toimijan kautta esimerkiksi turkiseläinten rehuksi tai vähäiset muninnan tai kasvatuksen aikana kuolleet eläimet poltetaan tilan omassa rinnakkaispolttolaitoksessa. Toiminnassa muodostuvan talousjätteen määrä ei lisäännä. Varsinaiseen kasvatustoimintaan ei liity pakkausjättemäärien tai muiden vastaavien jättejakeiden määrän kasvua, sillä esimerkiksi rehu toimitetaan tilalle irtotavarana hankkeesta vastaavan omasta rehukeskuksesta. Rehun käsittelystä ei näin ollen muodostu jätteitä, joiden muodostuminen tai määrä riippuisivat tuotannon laajuudesta.

1.5 Pilaantuminen ja haitat

Kotieläintuotannon keskeiset ympäristövaikutukset liittyvät lähinnä varsinaisesta toiminnasta ilmanvaihdon kautta muodostuviin hajuihin sekä lannan käsittelystä ja käytöstä ilmaan, maaperään ja vesistöihin kohdistuviin vaikutuksiin. Siipikarjankasvatuksesta aiheutuvat pilaantumisriskit tai -haitat liittyvät lähinnä eläinsuojien ilmanvaihdon kautta ulos johdettavan poistoilman sisältämän typen sekä lantaperäisen fosforin aiheuttamiin, ilmaan sekä maaperään kohdistuviin kuormitusriskeihin. Varsinaisten tuotantorakennusten suoraa kuormitusriskiä voidaan siipikarjatuotannossa (kuivikepohjalanta) pitää vähäisenä. Ilmaan kohdistuvia ympäristövaikutuksia voidaan vähentää kasvattamoiden ilmanvaihtoa säätelevän olosuhdeautomaatiikan avulla. Lannan hyötykäytöstä aiheutuvaa kuormitusriskiä maaperään ja vesistöihin voidaan rajoittaa suunnitelmallisella lannanlevityksellä sekä ohjaamalla muuten vaikeasti hyödynnettävät lantaerät lannoitetuotantoon ja sitä kautta laajempaan hyötykäyttöön.

1.6 Suuronnettomuus ja katastrofiriskit

Siipikarjatuotanto ei itsessään muodosta suuronnettomuusuhkaa. Käytännössä laaja rakennuspalo tai jokin äärimmäinen sääilmiö voisi aiheuttaa suuronnettomuuden. Tällöin suurin uhka kohdistuisi käytännössä kasvattamoissa oleviin eläimiin. Ulkopuolisille aiheutuva konkreettinen uhka jäisi näissäkin tapauksissa todennäköisesti vähäiseksi. Varsinaisessa kasvatustoiminnassa ei käytetä aineita, joiden käsittely aiheuttaisi hallitsemattomanakaan välitöntä vaaraa ympäristölle.

1.7 Ihmisten terveydelle koituvat riskit

Siipikarjatuotannon kuormituspotentialiaali ja päästöt kohdistuvat lähinnä ravinnepäästöinä ilmaan, maaperään ja vesiin. Toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu laajennettunakaan riskiä ihmisten terveydelle.

2. Hankkeen sijainti

2.1 Nykyinen ja hyväksytyjen kaavojen mukainen maankäyttö

Suunniteltu sijoituspaikka on kaavoittamatonta maa- ja metsätalousvaltaista haja-asutusalueutta. Hankealueen läheisyydessä ei ole ympäristövaikutusten kannalta erityisiä huomioon otettavia kohteita eikä se ole pohjavesialuetta. Sijoituspaikan soveltuvuuden arvioinnissa on huomioitu, että kyseessä on olemassa olevan toiminnan prosentuaalisesti tarkasteltuna kohtuullinen laajennus. Tällä on hankkeesta vastaavan näkemyksen mukaan merkitystä vertailtaessa laajennetun toiminnan ympäristövaikutuksia olemassa olevan toiminnan ympäristövaikutuksiin nähden.

Sijoituspaikan yleisen soveltuvuuden arvioimiseksi hankkeesta vastaavalla ei ole tiedossa mitään, mikä olisi ristiriidassa siipikarjatuotannon kehittämisen kanssa. Kysymyksessä on olemassa olevan toiminnan laajentaminen. Lähialueen maankäyttö on maa- ja metsätalousvaltaista haja-asutusalueutta. Kiinteistön peruskuivatustila on hyvä, alue ei ole pohjavesialuetta eikä siellä ole tulvavaaraa tai muita sijoituspaikan tekniseen soveltuvuuteen haitallisesti vaikuttavia tekijöitä. Hankkeen tieliikennettä alueella lisäävä vaikutus on eläinmäärän kasvamisesta huolimatta muuhun toimintaan nähden vähäistä.

2.2 Alueen luonnonvarojen runsaus, saatavuus, laatu ja uudistumiskyky

Hankealueella ei ole hyödyntämiskelpoisia luonnonvaroja, joiden käyttö olisi ristiriidassa suunnitellun hankkeen kanssa. Lähin pohjavesialue sijoittuu tuotantorakennusten alueelta koilliseen noin 4 kilometrin etäisyydelle. Alueen maanpinnan korkeusasema sekä etäisyydet huomioiden hankkeella ei ole vaikutuksia pohjaveden hyödyntämiseen esimerkiksi antoisuuden tai laadun suhteen. Hankkeella ei ole vaikutuksia ympäröivien talousmetsien käyttöön.

2.3 Luonnonympäristön sietokyky

Hankkeella ei ennalta arvioiden ole sellaisia vaikutuksia, jotka koettelisivat luonnonympäristön alueellista sietokykyä. Toiminnassa ei muodostu ympäristöön johdettavia käsittelemättömiä jätevesiä. Lannan tyyppiyhdisteiden haihtumisella ei suunnitellussa laajuudessa ole merkittävää vaikutusta peltojen tai lähimetsien kasvuun tai kasvun laatuun.

Yksikön tuottamaa lantaa hyödynnetään peltoviljelyssä sekä lannoitetuotannossa. Järjestely on prosessoimattoman lannan osalta toteutettu sopimusperusteisesti peltoviljelykäyttöön noin 2 000 hehtaarin (omaa 550 ha sekä 1 450 ha lannanlevityssopimuksia) sekä lannoiterakeen osalta suurten kaupallisten toimijoiden kanssa. Lannoiteraetta on tarkoitus tehdä alkuun vuositasolla 2 000 – 3 000 tonnia ja tulevaisuudessa enemmän. Tämä vastaa noin 6 600 – 10 000 m³ lantamäärää.

Tilalla on betonipohjaiset betonielementtiseinän varustetut katetut lantavarastot lannan välivarastointia varten. Eläinsuojien pesuvedet johdetaan umpisäiliöön, josta ne imeytetään kuivikkeeseen tai levitetään pellolle kasvukauden aikana.

3. Vaikutusten luonne

3.1 Vaikutusten suuruus ja alueellinen laatu

Hakkeesta aiheutuvat ympäristövaikutukset ovat alueelle tyypillisiä ja liittyvät alueella yleisesti harjoitettavaan kotieläintuotantoon. Eläinmäärän kasvaminen ei lisää ympäristövaikutuksia lineaarisesti nykyiseen tuotantoon nähden.

3.2 Vaikutusten yleinen luonne

Yleisluonteeltaan konkreettiset ympäristövaikutukset ovat lähinnä lähialueelle leviäviä hajuja. Toiminnasta ei käytännössä aiheudu muita tuotantoalueen ulkopuolelle kohdistuvia konkreettisia vaikutuksia. Vaikutuksia paikalliseen liikenteeseen ei tässä yhteydessä olemassa oleva tuotanto huomioiden lueta ympäristövaikutuksiksi. Lannan ravinteiden käytöstä muodostuva kuormituspotentialiaali ei kohdistu kokonaisuudessaan toiminnan lähialueelle, minkä vuoksi tätä ei pidetä tarkastelussa konkreettisenä ympäristövaikutuksena. Toiminnasta ei aiheudu haitallista melua, pölyämistä eikä tärinää.

3.3 Rajat ylittävä vaikutus

Hankkeella ei ole kunta- tai maakuntarajat ylittäviä suoria ympäristövaikutuksia. Lannan määrän kasvu lisää lantaperäisen typen ja fosforin määrää, josta osa hyödynnetään kunta- ja maakuntarajojen ulkopuolella.

3.4 Vaikutusten voimakkuus ja monitahoisuus

Mikäli hajua pidetään keskeisenä konkreettisenä ympäristövaikutuksena, voidaan olettaa, että toiminnalla tulee olemaan havaittavia vaikutuksia esimerkiksi lähialueen asuinkiinteistöjen alueella. Nämä vaikutukset esiintyvät alueella satunnaisesti jo nykyisin, eikä niiden voimakkuuden voida olettaa kasvavan suorassa suhteessa tuotannon laajenemisen kanssa. Hajuihin liittyvät vaikutukset kohdistuvat lähinnä viihtyisyyteen. Hajut aiheuttavista typpipäästöistä ei ennalta arvioiden aiheudu vaikutuksia lähimetsien kasvuille eikä vaikutusten konkreettista merkitystä puuntuotannolle tai hakkuukertymän laadulle voida luotettavasti arvioida ennakkoon.

3.5 Vaikutusten todennäköisyys, odotettu alkamisaika, kesto, toistumistiheys ja palautuvuus

Siipikarjatuotanto aiheuttaa väistämättä hajua, joka on konkreettisenä ympäristövaikutuksena tyypillistä kaikelle kotieläintaloudelle. Se, kuinka haitallisena vaikutukset esiintyvät lähimmissä häiriintyvissä kohteissa, riippuu lähinnä etäisyyksistä, kulloinkin vallitsevasta säätyypistä sekä vallitsevasta ilmapvirtausten suunnasta.

Lähimmät asuinrakennukset sijoittuvat tuotantoalueen luoteis-, pohjois- ja koillispuolelle. Etäisyydet tuotantoalueen rajalta lähimpiin asuinrakennuksiin säilyvät suunnilleen ennallaan laajennuksesta huolimatta. Vallitsevat tuulten suunnat alueella ovat sektorissa etelästä länteen. Tämän vuoksi hankkeesta ilmaan kohdistuvien ympäristövaikutusten pääasiallinen vaikutusalue on suunnassa, jossa kasvattamoiden etäisyys lähimpiin muihin kuin hakijayhteisön omiin asuinrakennuksiin on yleisesti noin 750 metriä ja uusien kanaloiden osalta lähes 900 metriä. Lisäksi alueen koillis- ja itäpuolella on korkeampaa maastoa, joka ohjaa ja sekoittaa ilmapvirtauksia oletettavasti haitattomampaan muotoon kuin vastaavassa tilanteessa tasaaisessa pelto- maastossa.

Suunnat, etäisyydet, maaston muodot sekä tuulten jakauma huomioiden toiminnalla ei hankkeesta vastaavan arvion mukaan ole laajennettunakaan merkittäviä vaikutuksia lähimpien asuinkiinteistöjen toimintaan. Johtopäätös on perusteltu siitäkin syystä, että jo nykyinen tuotanto muodostaa riittävän kuormituspotentiaalin hajujen muodostamiseen. Tätä ei kuitenkaan ole lähialueen asukkaiden tai maanomistajien taholta kritisoitu millään tavoin. Haju on lisäksi ympäristövaikutus, josta palautuminen tapahtuu nopeasti ilmapvirtausten kääntyessä.

3.6 Yhteisvaikutus muiden olemassa olevien tai suunniteltujen hankkeiden kanssa

Hankkeen ympäristövaikutuksilla ei ole yhteisvaikutusta muiden olemassa olevien tai tiedossa olevien suunniteltujen hankkeiden kanssa.

3.7 Mahdollisuus vähentää vaikutuksia tehokkaasti

Tuotantorakennusten rakennustapa ja poistoilman johtamisjärjestelyt mahdollistavat jossain määrin hajujen määrän rajoittamisen tuotantoteknisin toimenpitein, mutta eivät kokonaan poistaa. Keskeisenä tekijänä hajujen hallinnassa on kanaloiden olosuhdeautomaatiikkaan perustuva ilmanvaihto sekä lannankäsittelyn hallinta

Hankkeesta vastaavan arvio YVA-menettelyn tarpeesta

Edellä esitetyin perustein hanke voidaan toteuttaa esitetyssä laajuudessa ympäristölupa-asiana ilman YVA-menettelyä. Tuotannon laajuus ja tuotanto-olosuhteet huomioiden hankkeessa ei ole tiedossa sellaisia selvitettäviä elementtejä, joiden ratkaiseminen ei olisi mahdollista ympäristölupaprosessissa, ja jotka edellyttäisivät siten täysimittaisen YVA-prosessin toteuttamista.

ASIAN KÄSITTELY

Vireilletulo ja lisäselvitykset

Farmimuna Oy on 13.12.2017 jättänyt Varsinais-Suomen elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukselle pyynnön arvioida, sovelletaanko hankkeeseen ympäristövaikutusten arviointimenettelyä YVA-lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuna yksittäistapauksena. ELY-keskus on 3.1.2018 pyytänyt hankkeesta vastaavaa täydentämään tietoja hankkeen liikennevaikutuksista. Täydennys on saapunut ELY-keskukseen 11.1.2018.

Kuuleminen

Varsinais-Suomen ELY-keskus on 22.1.2018 pyytänyt lausuntoa Oripään kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta ja Varsinais-Suomen liitolta.

Varsinais-Suomen liitto on 13.2.2018 ilmoittanut, että lausuntopyyntö ei anna aihetta lausunnon antamiseen, koska liitolla ei ole hankkeesta huomautettavaa eikä hanke ole ristiriidassa Varsinais-Suomen maakuntakaavoituksen tai muun suunnittelun kanssa.

Oripään kunnan tekninen lautakunta on 23.2.2018 ELY-keskukselle toimitetussa lausunnossaan esittänyt kantanaan, että hanke voidaan toteuttaa esitetyssä laajuudessaan ympäristölupa-asiana ilman YVA-menettelyä. Uusi hanke yksinään alittaa YVA-menettelyn soveltamisrajan. Hanke lisää olemassaolevaa toimintaa 28 prosentilla, joten vaikutukset toiminnan kokonaisuuteen ovat vähäiset. Hankkeessa ei käytetä merkittävässä määrin luonnonvaroja. Hanke ei oleellisesti lisää jätteiden muodostumista. Ilmaan kohdistuvia ympäristövaikutuksia voidaan vähentää käyttämällä

ilmastoinnissa parasta mahdollista tekniikkaa. Lannasta muodostuvaa kuormitusriskiä maahan ja vesistöihin saadaan pienennettyä käyttämällä mahdollisimman suuri osa lannoitetuotantoon. Suuronnettomuusriskiä ei hankkeesta aiheudu. Toiminnasta ei aiheudu riskiä ihmisten terveydelle.

Sijoituspaiikka on kaavoittamatonta haja-asutusaluetta. Hankealueen läheisyydessä ei ole ympäristövaikutusten kannalta erityisiä huomioon otettavia kohteita eikä se ole pohjavesialuetta. Eläinmäärän kasvaminen ei lisää ympäristövaikutuksia suoraviivaisesti nykyiseen tuotantoon nähden.

Konkreettiset ympäristövaikutukset ovat pääasiassa hajuja. Vaikutuksia saattaa aiheutua myös Haanojan ravinnepitoisuuksiin. Uusi hanke tulee jossain määrin lisäämään näitä satunnaisia vaikutuksia. Siipikarjatuotanto aiheuttaa väistämättä hajuja. Suunnat, etäisyydet, maaston muodot sekä tuulten jakauma huomioiden toiminnalla ei arvion mukaan ole laajennettunakaan merkittäviä vaikutuksia lähimpiin asuinkiinteistöihin. Jo nykyinen tuotanto muodostaa riittävän kuormituspotentiaalin hajujen muodostumiseen. Hajuhaittojen vaikutukset naapureille ovat satunnaisia ja liittyvät yleensä olemassa oleviin säätiloihin. Hankkeella ei ole muita yhteisvaikutuksia kuin tilan omien olemassa olevien toimintojen kanssa. Ympäristövaikutuksia voidaan vähentää tekemällä lannasta mahdollisimman suurelta osin lannoitetta. Ilmastoinnissa tulee käyttää karjarakennuksiin suunniteltua parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa. Jätevesien käsittelyyn tulee kiinnittää huomiota mahdollisen ympäristöluvan käsittelyssä Haanojan korkeiden ravinnepitoisuuksien vuoksi.

Hankkeesta vastaava on 3.4.2018 ilmoittanut vastineenaan, ettei sillä ole teknisen lautakunnan lausuntoon huomautettavaa.

RATKAISU JA PERUSTELUT

Arviointimenettelyn soveltamista koskeva ratkaisu ja perustelut

Hankkeeseen on tarpeen soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaista arviointimenettelyä.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVAL 252/2017 3 §) mukaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joista Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen täytäntöön paneminen edellyttää arviointia taikka joista saattaa aiheutua merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia Suomen luonnon ja muun ympäristön erityispiirteiden vuoksi. Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin edellä tarkoitettuun olennaiseen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, arviointimenettelyä edellyttävien hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Harkittaessa vaikutusten merkittävyyttä yksittäistapauksessa YVA-lain 3 § 2 ja 3 mom. mukaisesti otetaan lisäksi huomioon

1. *hankkeen ominaisuudet*, erityisesti a) hankkeen koko ja suunnitelma; b) yhteisvaikutus muiden olemassa olevien ja/tai hyväksytyjen hankkeiden kanssa, c) luonnonvarojen, erityisesti maan, maaperän, veden ja luonnon monimuotoisuuden, käyttö, d) jätteiden muodostuminen, e) pilaantuminen ja haitat, f) suuronnettomuus- ja/tai katastrofiriskit, jotka ovat varteenotettavia hankkeen kannalta, mukaan lukien ilmastomuutoksen aiheuttamat riskit, tieteelliseen tietoon perustuen, g) ihmisten terveydelle koituvat riskit (esimerkiksi veden tai ilman pilaantumisen johdosta),

2. *hankkeen sijainti*, siten että vaikutusalueella olevan ympäristön herkkyyttä tarkasteltaessa otetaan huomioon erityisesti a) nykyinen ja hyväksytyjen kaavojen mukainen maankäyttö, b) alueen ja sen maanpinnan alaisten luonnonvarojen (myös maaperä, maa, vesi ja luonnon monimuotoisuus) suhteellinen runsaus, saataavuus, laatu ja uudistumiskyky, c) luonnonympäristön sietokyky,
3. *vaikutusten luonne*, kuten a) vaikutusten suuruus ja alueellinen laajuus, kuten vaikutusten todennäköinen maantieteellinen alue ja väestömäärä, johon vaikutukset todennäköisesti kohdistuvat, b) vaikutusten yleinen luonne, c) rajat ylittävä vaikutus, d) vaikutuksen voimakkuus ja monitahoisuus, e) vaikutusten todennäköisyys, f) vaikutusten odotettu alkamisaika, kesto, toistumistiheys ja palautuvuus, g) yhteisvaikutus muiden olemassa olevien ja/tai hyväksytyjen hankkeiden vaikutusten kanssa, h) mahdollisuus vähentää vaikutuksia tehokkaasti.

YVA-lain liitteessä 1 luetellaan hankkeet, joihin sovelletaan arviointimenettelyä.

YVA-asetuksen eläintenpitoa koskevan kohdan 1 a) mukaan arviointimenettelyä sovelletaan mm. kanaloihin, joissa kasvatetaan yli 85 000 kananpoikaa tai 60 000 kanaa.

Suunnitellun hankkeen ympäristövaikutusten merkittävyyttä arvioidaan yllä todettuihin YVA-lain liitteen 2 harkintakriteereihin perustuen.

Hankkeen ominaisuudet

Hankkeen eli toiminnan laajennuksen suunniteltu munivien kanojen määrä, 59 000 kpl (4 130 eläinyksikköä), on 98 % hankeluettelon kokoluokasta, vaikkakin lisäystä nykyiseen kapasiteettiin on munivien kanojen osalta vain 28 % ja koko tuotannon osalta 17 %. Koko tilan eläinmäärä laajennuksen jälkeen, 269 000 munivaa kanaa (18 830 ey) ja 140 000 kananuorikkoa (5 600 ey), on eläinyksikkökertoimilla laskettuna, munivien kanojen mitoitusta käyttäen, hankeluettelon kokoluokkaan verrattuna (24 430 / 4 200) lähes kuusinkertainen (lähes 500 %). Vaikka muutos nykytilanteeseen ei ole huomattava, hanke yhdessä olemassa olevan toiminnan kanssa muu eläinmäärä ja oheistoiminnot huomioon ottaen on kokoluokaltaan merkittävä ja aiheuttaa merkittäviä yhteisvaikutuksia.

Laajennuksen, 59 000 munivaa kanaa, lannantuotanto on taulukkoarvoin laskettuna 2 360 m³ vuodessa ja laskennallinen ammoniakkipäästö 23 010 kg NH₃/v. Koko eläinmäärän laskennallinen ammoniakkipäästö laajennuksen jälkeen on 104 910 kg (munivat kanat) + 29 400 kg (nuorikot) = 134 310 NH₃/v. Kanat ja kananuorikot kasvatetaan pääosin häkeissä, jolloin muodostuvaan lantaan ei lisätä kuivikkeita sitomaan hajua tai muita ilmanepäpuhtauksia.

Kananlannan fosforipitoisuus on korkea. Hankkeesta vastaavan tarkoituksena on jalostaa lanta rakeiseen muotoon omalla, Eviran laitoshyväksynnän saaneella lannoitetuotantolinjalla, joka pienentää lantakertymän tilavuuden osalta noin puoleen käsittelemättömään kuivikelantaan nähden ja painon osalta noin 2/5:aan. Laitoskäsittely parantaa lannan hyötykäyttömahdollisuuksia huomattavasti mahdollistaessaan muitakin hyötykäyttökohteita perinteisen peltoviljelykäytön lisäksi. Laskennallinen lannanlevitykseen tarvittava peltoala on huomattavan suuri, noin 2 200 ha, vaikka lannalle on olemassa muitakin hyötykäyttökohteita kuin peltolevitys.

Hankkeesta ympäristöön aiheutuvat haitalliset vaikutukset voivat yhteisvaikutukset huomioon ottaen muodostua merkittäviksi. Ne voivat ilmetä lähinnä hajuhaittoina, pintavesiin kohdistuvana ravinnekuormituksena, mutta jonkin verran myös maisema-vaikutuksina sekä liikenteen lisääntymisen aiheuttamina melu- ja liikenneturvallisuusvaikutuksina.

Hankkeen sijainti

Hanke sijoittuu haja-asutusalueelle, jolla ei ole voimassa olevaa asema- eikä yleiskaavaa. Loimaan seudun maakuntakaavassa alue on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Lähimmät eläinsuojat ovat vajaan kolmen kilometrin etäisyydellä kaakon suunnassa sijaitseva liha- ja emakkosikala sekä samalla suunnalla sijaitseva kanala. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat 150 - 250 metrin etäisyydellä toimintakokonaisuudesta. Lisäksi kilometrin etäisyydellä on useita asuttuja kiinteistöjä, erityisesti pohjoisen suunnassa. Hankkeen mukaiset suunnitellut kaksi kanalarakennusta sijoittuvat toimintakokonaisuuden eteläosaan. Niistä runsaan 500 metrin etäisyydellä lounaassa sijaitsee yksi asuinkiinteistö ja alle kilometrin etäisyydellä kaakossa niin ikään yksi. Yhteisvaikutukset toimintakokonaisuuden muiden toimintojen kanssa voivat erityisesti hajupäästöjen ja liikennevaikutusten osalta muodostua merkittäviksi lähistön asutukselle.

Hankealue siihen liittyvine toimintoineen sijaitsee Yläneenjoen valuma-alueella (34.045). Yläneenjoen ekologinen tila on tyydyttävä ja vesiensuojelun tavoitteena on vesien hyvä tila. Laskennallinen lannanlevitykseen tarvittava peltoala on noin 2200 ha. Toimintakokonaisuuden lannankäsittelyllä on siten huomattava merkitys vesiensuojelun kannalta ja toiminnan lannankäsittely peltolevityksellä vaikuttaa Yläneenjoen ekologisen tilan tavoitteiden saavuttamiseen haitallisesti.

Vaikutusten luonne

Toiminta on jatkuvaa. Vaikutukset ovat kotieläintaloudelle tyypillisiä, ennalta tiedossa olevia pysyväisluonteisia vaikutuksia. Kun otetaan huomioon yhteisvaikutukset muiden tilakokonaisuuteen sisältyvien toimintojen kanssa, vaikutusten voidaan arvioida ulottuvan laajemmalle alueelle kuin tavanomaisen siipikarjatilan vaikutukset ulottuisivat.

Lieventämistoimet

Hankkeesta vastaava esittää, että tuotantorakennusten rakennustapa ja poistoilman johtamisjärjestelyt mahdollistavat jossain määrin hajujen määrän rajoittamisen tuotantoteknisin toimenpitein, mutta ne eivät estä hajuhaittojen lisääntymistä kokonaan. Keskeisenä tekijänä hajujen hallinnassa on kanaloiden olosuhdeautomaatiikkaan perustuva ilmanvaihto sekä lannankäsittelyn hallinta. Nykyinen ja hankkeen mukainen toiminta tapahtuu parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimusten mukaisesti ja uusimmat BAT-päätelmät otetaan huomioon ympäristölupakäsittelyssä. Siten ympäristövaikutuksia on mahdollista rajoittaa osin tehokkaastikin. Vaikutusten monitahoisuuden ja toimintakokonaisuudesta aiheutuvien yhteisvaikutusten vuoksi hankkeella on kuitenkin todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Yhteenveto

Munituskanala ja siihen liittyvät muut toiminnot ovat kasvaneet perättäisten laajennusten myötä laajuudeltaan niin suuriksi, että yhteisvaikutukset huomioon ottaen hankkeen ympäristövaikutukset muodostuvat todennäköisesti merkittäviksi. Jo pelkästään laajennuksen suuruinen munituskanala on kokoluokaltaan lähes hankeluetelon mitoitusta vastaava. Farmimuna Oy:n munitus- ja kasvatuskanalat niihin kytkeytyvine toimintoineen muodostavat laajan toiminnallisen kokonaisuuden, jonka ympäristövaikutukset ovat tavanomaista siipikarjatilaa monitahoisemmat. Hankkeessa on tarpeen aikataulullisesti ja toiminnallisesti kytkeä kanalatoinnin laajentamiseen sen edellyttämät ympäristönsuojelutoimet ja arvioida kokonaisvaltaisemmin tuotannon laajenemisedellytyksiä. Farmimuna Oy:n toimintakokonaisuus muodostuu kananmunien tuotannosta, munien pakkauksesta ja jatkojalostuksesta, kano-

jen kasvatuksesta ja lannan varastoinnista. Kokonaisuuteen kuuluu myös rehusekoittamo, lannoitetehtas ja lämpökeskus, jossa poltetaan oljen ja hakkeen seassa kanan raatoja. Tuotantoalueen hulevesi-, ilma- ja hajupäästöjen hallinta sekä lannan levityksen logistiikka edellyttävät alueellisesti laajaa tarkastelua. Ilman epäpuhtauksien osalta on lisäksi otettava huomioon, että kanat ja kananuorikot kasvatetaan pääosin häkeissä, jolloin lantaan ei lisätä kuivikkeita sitomaan hajua tai muita ilmateitse leviäviä päästöjä. Pelkästään kanalatoiminnan laskennalliset ammoniakkipäästöt ovat noin 134 310 kg NH₃ vuodessa, joten vähentämismahdollisuuksia on syytä tarkastella toiminnan laajentuessa. Laskennallinen lannanlevitykseen tarvittava peltoala on noin 2 200 ha. Lannankäsittelyllä on siten huomattava merkitys vesien suojelelun kannalta, ottaen huomioon hankealueen sijainti Yläneenjoen valuma-alueella, jolla vesienhoidon tavoitteena on joen ekologisen tilan parantaminen.

Sovelletut säännökset

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 3, 11, 13 ja 37 §, liitteet 1 ja 2
Hallintolaki (434/2003) 60 §

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmä on toimitettava Turun hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa siitä, kun hankkeesta vastaava on saanut tiedon päätöksestä. Valitusosoitus on liitteenä.

Tähän päätökseen ei saa muutoin erikseen hakea muutosta valittamalla. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 37 §:n 2 momentissa tarkoitetut tahot saavat kuitenkin hakea muutosta tähän päätökseen samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta lupapäätöksestä valitetaan.

Ylitarkastaja

Seija Savo

Ylitarkastaja

Petri Hiltunen

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Farmimuna Oy
- saantitodistuksin, suoritemaksutta
Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Jäljennös päätöksestä

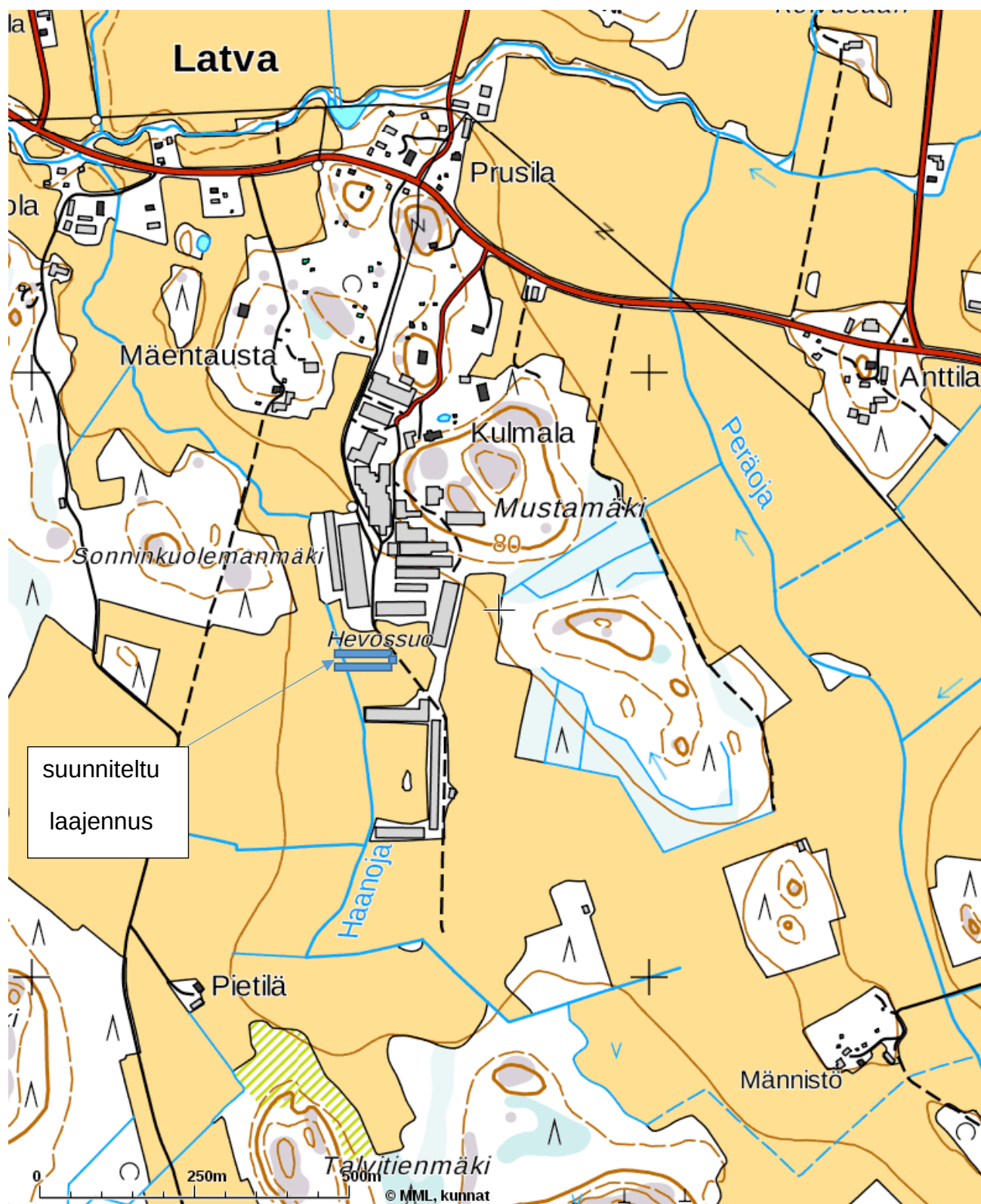
Oripään kunnan tekninen lautakunta

Päätöksen nähtävillä olo

Kuulutus on nähtävänä Oripään kunnan ilmoitustaululla ja päätös Oripään kunnanvirastossa, osoitteessa Koulutie 2, Oripää, ajalla 9.5. – 23.5.2018, sekä sähköisesti ympäristöhallinnon verkkosivuilla, lyhytosoitteessa www.ymparisto.fi/yva-paatokset/varsinais-suomi-ja-satakunta.

Liittet 1. Hankealueen sijaintikartta
2. Valitusosoitus

Liite 1. Hankealueen sijaintikartta

Liite 2. Valitusosoitus

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä. Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitettava valituskirjelämä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelämä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelämä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määrääjän viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelämä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 250 euroa. Tuomioistuinmaksu-laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4

Puhelin: 029 56 42400

Telefax: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15